

Vraag nr. 8
van 8 oktober 1998
van mevrouw GERDA RASKIN

PMS-test schoolrijpheid kleuters – Inzagerecht ouders

De psycho-medisch-sociale centra (PMS) leveren geregeld advies over de schoolrijpheid van kleuters bij hun overgang naar het eerste leerjaar. Dit gebeurt aan de hand van testen waarbij de ouders niet mogen aanwezig zijn. Dit is te verantwoorden om beïnvloeding tegen te gaan. Dat echter noch de resultaten van deze testen, noch het samenvattend verslag mogen worden ingekeken door de ouders, komt sommigen onder hen vreemd voor.

Dit heeft tot gevolg dat ouders die niet akkoord kunnen gaan met de opinie van het PMS-centrum, het moeilijk hebben om deze beslissing correct in te schatten.

1. Waarom worden deze resultaten niet ter inzage gegeven nadat de testen volledig zijn afgerond ?
2. Kan er, wanneer de ouders niet akkoord kunnen gaan met het oordeel van het PMS-centrum, een tweede opinie worden gevraagd aan een ander PMS-centrum of aan een onafhankelijke derde, met name een psycholoog ?

Het lijkt me immers belangrijk dat bij twijfel de beslissing gefundeerd wordt genomen en dat de ouders de volledige zekerheid krijgen dat hun kind inderdaad niet schoolrijp is.

Bestaat hiervoor een procedure en zo neen, waarom wordt er dan geen uitgewerkt, met het oog op een gefundeerd en objectief advies dat aanvaardbaar is voor alle betrokkenen ?

Antwoord

Het klopt dat de PMS-centra geregeld advies afleveren over de schoolrijpheid van kleuters. Men kan echter niet stellen dat dergelijke adviezen zouden zijn gebaseerd op de testen die de centra in dit kader afnemen. Deze testen maken immers maar één aspect uit van een breder gamma aan beoordelingscriteria die door het centrum voor het opstellen van dergelijke adviezen worden gehanteerd. Men kan bijvoorbeeld het belang van de input van de kleuterleidster in deze moeilijk overschatten. Ik kom hier verder nog op terug.

Wat nu die testen betreft, moet inderdaad worden opgemerkt dat een formeel gereguleerd inzagerecht voor de ouders niet bestaat. De testresultaten worden meestal niet ter inzage gegeven aan de ouders, ook niet nadat de testen volledig zijn afgerond. Het valt overigens te bezien welke de meerwaarde van het vrijgeven van dergelijke resultaten zou zijn, aangezien ze voor iemand die onvoldoende met de materie vertrouwd is, weinig relevante informatie opleveren.

Het samenvattend verslag en de relevante informatie moeten wel in een gesprek tussen het centrum en de ouders worden gedeeld en eventueel schriftelijk meegedeeld. Het kan daarbij niet de bedoeling zijn droogweg de testresultaten door te spelen. De betekenis en het doorwegen van die resultaten en van de andere beoordelingscriteria moet aan de ouders worden uitgelegd, zodat zij begrijpen hoe het oordeel van het PMS-centrum tot stand is gekomen.

Expliciete regelgeving die de centra tot een dergelijk gesprek verplicht, bestaat evenmin. In het kader van een verantwoorde dienstverlening aan en een respectvolle begeleiding van de cliënt, is het centrum echter verplicht ten minste de mogelijkheid tot een dergelijk gesprek aan te bieden. Het ontwerp van decreet voor de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB) bepaalt in artikel 10 wel dat de regering de regels zal bepalen voor de samenstelling, het bijhouden en de vernietiging van het leerlingdossier, evenals de procedure voor de raadpleging en de overdracht van het dossier. In de toekomst kan hiervoor dus een procedure worden verwacht.

Indien de ouders nog steeds niet akkoord gaan met het advies van het betrokken PMS-centrum, is er niets dat hen belet een tweede of zelfs derde opinie te zoeken. Doen ze dit bij een privé-instantie, dan zal dit wellicht tegen betaling zijn. Zoeken ze een ander PMS-centrum op, dan ligt de zaak enigszins anders.

Normaal gezien zal men daar voorstellen de kwestie met het oorspronkelijke centrum uit te klaren. Net omdat het advies van het eerste centrum gebaseerd is op een veel breder gamma aan beoordelingscriteria, onder meer via de input van de kleuterleidster, dan datgene waarover het tweede centrum ooit zal kunnen beschikken, staat men veel eerder terughoudend tegenover dergelijke aanvragen. De ouders zullen er ongetwijfeld terechtkunnen voor inlichtingen allerhande, maar een volledig nieuw onderzoek kan niet worden gegarandeerd.

Ten slotte wijs ik erop dat het advies van de PMS-centra aangaande de schoolrijpheid van kleuters geen bindend advies is. De ouders kunnen, tegen het advies van het PMS-centrum in, hun kind inschrijven in het eerste leerjaar. Enkel als het leerplichtig kind niet zou overgaan na de derde kleuterklas en dus zijn eerste jaar van de leerplicht in de kleuterklas zou doorbrengen, is er een advies van het PMS-centrum en van de klassenraad nodig (decreet basisonderwijs 25 februari 1997, artikel 17).

Indien de ouders beslissen de begeleiding van het PMS-centrum te weigeren, moeten ze dit schriftelijk laten bevestigen. Als ze hun kind later naar een andere school met een ander PMS-centrum sturen, kunnen ze de overdracht van het dossier weigeren.